

Za vodometom je veliko poslopje, kjer so razstavljeni razni stroji, velezanimivi za strokovnjake.

Paviljona za ribarstvo in gozdarstvo sta znamenita, vsak za svoj »sport«. V prvem se vidi vse, kar zanima ribiča, razno ribiško orodje, mnoge priprave, pa tudi razne vrste rib; — v drugem vse, kar zanima lovca, razne puške in sploh lovsko orodje, rogovje, razne živali. — V obeh paviljonih je vse lepo in okusno urejeno, da še oni, ki ni vnet za ribištvo ali lov, rad ogleda to razstavo.

Ob koncu razstave so postavljeni hlevi, kjer je menjajoča se živinska razstava in poslopje za poljske pridelke. Pri vходу je postavljen kip cesarjev, obdan z raznim cvetličjem. Star težak plug iz l. 1791. in poleg njega nov iz l. 1891. ležita ob straneh, in pričata o napredku v enem stoletju. Razstavljeni so tu razni stroji za kmetijstvo, razni poljski pridelki, po stenah podobe in tabele. — Razstavljeni so tudi izdelki pivovarn plzenske, smihovske, jaromirske itd. Poleg teh poslopij je prostor, kjer je »balon captif«. Tudi tega še ni bilo za časa mojega obiska, ali sedaj se že smelo vzdiguje v zrak.

Trebalo bi omeniti in opisati še mnogo drugih paviljonov in izložb, a upam, da je prijazni čitatelj za sedaj zadovoljen tudi s tem nepopolnim popisom. Morebiti bode kak drug prijatelj lista napisal še kaj drugega, morebiti bode uredništvo priskrbelo tudi kako sliko.

Naposled nečem zamuditi prilike, da ne bi šel, ko je že mrak legel na zemljo, zopet pred glavno poslopje. Ondi na levi strani se mi prikaže tedaj lep prizor. Paviljon plinarne je ves razsvetljen, vse črte te lepe stavbe so sestavljene iz mnogobrojnih plinovitih lučic, in na ostrešju zapazim kip, ki drži v roki bakljo, iz katere plapolata plinov ogenj. — Ta lepa razsvetljava se zelo razlikuje od bližnje okolice. Razne paviljone zapró večinoma v mraku, glavno poslopje in prostor pred njim pa je še električno razsvetljeno. Tedaj vlada po razstavi pravi korzo obiskovavcev, posebno sedaj bode vodomet privabil vse v svojo bližino. — Godba igra na svojih določenih krajih, a tudi po raznih gostilnah se zbirajo godci ali peveci, iz jedne slišal sem tudi igro tamburašev; povsod vlada veselje in zadovoljstvo.

SLOVENSKO SLOVSTVO.

(Spisal dr. Fr. L.)

»Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.« Sostavil in uredil Andrej Kalan, urednik »Domoljuba«. Ponatis iz »Domoljuba«. I. zvezek. Cena 20 kr. V Ljubljani, 1891. Samozaložba. Tisk »Katoliške Tiskarne«. Dobiva se v »Katoliški Bukvarni«. — Ta knjižica obsega 118 strani v mali osmerki: to je prava velikost za zabavno knjižico, ki gre od rok do rok, pa se dá tudi v žep prav lahko spraviti. Gospod izdajatelj ne misli, da je dal med svet knjigo posebne vrste, pač pa se nadeja, da hode marsikomu osladila nekaj ur ter mu napolnila srce z blagimi čustvi. Prenatančnega merila nečemo devati na izvirnost, češ, tu pa tam zveni pri-

povedovanje, kot bi prihajalo iz tujega vira: le želeli bi, da bi bil vir imenovan. Saj »listek« časniški daje pisateljem »že tako« nekako slobodo, katere ne privoščijo čitatelji leposlovnim listom. A pohvalno radi omenjamo, da je vsebina povestij res za um in srce, v »poduk in zabavo«. In to je glavna stvar. »Povestij« je vseh 15, seveda se vsi proizvodi ne vjemajo jednako s tem imenom. Jezik je izvečine lep; kar je hib, izvirajo menda iz onega vira, iz katerega prihajajo največkrat pomote: iz naglice, zato se nam ne zdi, da bi jih naštevali. — V obče pa radi to knjižico tudi svojim čitateljem toplo priporočamo, ker je vredna priporočila, pa tudi borih 20 krajcarjev.

»Svetišče Matere Božje na Trsatu.« Obsega: zgodovino božje poti, Marijino življenje, navadne molitve. Z dovoljenjem duhovne oblasti.

Sestavil in izdal P. Hrisogon Majar O. S. F. 1890. 32°. Str. 607. Cena 1 gld. 20 kr. — Ta knjiga me je jako zanimala in se tudi v resnici loči od drugih po nekaterih posebnostih. Na pol namreč je ta knjiga zgodovinska, pripovedujoča po zanesljivih virih zgodovino svetišča na Trsatu, na pol pa je molitvenik, posvečen zlasti češčenju Matere Božje. Dosti nenavaden je tu pa tam pisatelj jezik, nekoliko nenavadna je celó zunanja oblika knjige, ki ni niti dolga, niti široka, vendar pa dokaj debela. Posebnost vidiš takoj na naslovnih dveh straneh knjige, ki sta krasno slikani, barvani; neko posebnost imajo mnogoštevilne sličice med zgodovinskim popisovanjem, zakaj, dasi so male, vendar so lepe in s finim ukusom izvršene. Torej same posebnosti, o katerih bi se dalo mnogo govoriti. Žal, da imamo le malo prostora, zaradi česar se ne moremo pri tej dalje muditi nego pri drugih. Začnimo pa z vsebino!

Hvale vredno je, da si zgodovinske naloge gosp. pisatelj ni naredil tako lahke, kakor mnogi drugi nabožni pisatelji, ki menijo, da jim nabožni značaj knjige daje pravico, le kaj malega preiskovati, površno se učiti in potem po svojem mnenju pisati, češ, saj bodo čitatelji pobožno verovali. Naš pisatelj je pa temeljit in je brskal po raznih virih. Tudi se je oziral na občno zgodovino in ni pisal jedino le o Trsatu in njegovem svetišču, kar nam kaže še boljše pomen svetišča in njegov občni značaj. Mnogo lepega pripoveduje pisatelj o sv. deželi, kar umevamo prav lahko, ker je namreč sv. hišica prišla na Trsat iz sv. dežele. Zato je ta del res zanimiv in upam, da se ga bodo čitatelji iz srca veselili. Ta del je vendar mnogo manjši od drugega in obsega 175 strani. Drugi del je molitvenik, ki ima med drugim tudi za vsak dan v tednu tvarino za premišljevanje, prav dobro razvrščeno. V prvem delu so knjigi poseben kras mnoge slike — ilustracije — na posebnih lističih, narejene jako fino s heliografuro. Kaj takega ne vidimo Slovenci vsak dan in g. pisatelju le častitamo zaradi dobrega ukusa in te izvrstne misli. Jedna izmed teh slik (razven naslovnih) je tudi barvana (kolorirana) in posebno lična.

Gosp. pisatelja poznamo že od drugodi in vemo, da mu tu pa tam ugajajo nekatere jezikovne posebnosti. Tako tudi v tej knjigi, samo da je nekoliko težko ločiti tiskovne napake ali premembe od prave pisave njegove. Pisatelj piše: »Vsaki« m. vsak; »to je belodano« m. zato je jasno, »h grobu« itd. Tu pa tam je red med deli stavka nenavaden, pretrgan; vendar je pa v vsem nekaka zanimivost; v mnogih besedah in izrazih jo je pa pisatelj z nekoliko drznostjo res dobro pogodil.

Hvalno moramo povedati, da je gosp. pisatelj tudi mnoge molitve v pravilno jezikovno obliko del, kar se pogreša v mnogih molitvenikih. Želeli bi še, da bi imela knjiga večji format, ker sedaj je predebela in se zato tudi prelahko raztrga.

Ker se je praznoval letos šeststoletni spomin, da je bila prenesena sveta hišica iz Nazareta na Trsat, moramo imenovati to knjigo najlepšo spomenico na to slavnost. Nedostatki pa bi se dali popraviti v drugi izdaji.

»Slovenska čitanka za drugi razred srednjih šol.« Sestavil in izdal dr. Jakob Sket, c. kr. profesor. II. V Celovcu, 1891. Tiskala in založila tiskarna Družbe sv. Mohorja. 8°. Str. 200. Cena 80 kr. — Žal, pozno naznamo čitateljem to knjigo, ki je izšla v začetku tega leta, a niti sedaj je še ne moremo prav oceniti. Ker je v taki knjigi najvažnejši jezik, (kajpada treba tudi, da so spisi dobro in umno zbrani!) povedali bomo o priliki svoje mnenje obširneje ter rekli katero še o drugih stvareh.

»Toaleta.« Nova učna metoda o prikrejevanji oblačil za dame. Za samopouk in za podlago pri šolskem pouku, spisal in izdal Matija Kune, krojaški mojster v Ljubljani. (Pisatelj knjige »Die Zuschneidekunst« in »Knjiga krojaštva.«) S 6 tabelami, 40 izvornimi vzorci in merilno tabelo. V Ljubljani. Samozaložba. Tisk »Narodne Tiskarne«. 1891. 8°. Str. 40. Cena 3 gld. — »Slovenskih učnih knjig za umetnosti imajočih namen povzdigniti primitivno roko delstvo na vzvišeno stopinjo v našem narodu doslej nismo imeli. Vsled tega bila je moja misel opravičena, da ne bode mogoče takih knjig doma tako presojati in ocenjevati, kakor se to godi pri narodih, ki imajo veliko in raznovrstno strokovno literaturo, katero prištevajo svojim najdražjim zakladom. Kedor ni povsem več o tem, kar so storili, — in kar je bilo moč storiti drugim narodom na istem polji, utegne le prerad staviti zahteve, kakoršnih izpolniti ni mogoče.« Tako uvaja g. pisatelj sam čitatelja v svojo knjigo. Radi mu verjamemo, da je bilo »pretežavno delo«, izdati tako knjigo v milem slovenskem jeziku, zato pa mu tudi radi priznavamo lepo zaslugo, da se je resno trudil za naše obrtno poučno slovstvo. Čitatelji ne zahtevajo od nas, da bi jim podali strokovnjaško oceno, a toliko smemo reči, da bodo ne samo obrtniki in zasebni izdelovalci ženskih oblačil dobili v knjigi mnogo pouka, ampak tudi umetelniki, recimo slikarji in risarji, katerim jo zato priporočamo. Jezik je tu pa tam sicer trd, a o takih predmetih ni lahko pisati jasno in gladko. Polagoma bomo morali besede, kakoršna je n. pr. »toaleta«, nadomestiti z domačimi. — Omenjamo, da strokovnjaki pisateljovo prvo knjigo, »Knjiga krojaštva«, hvalijo.

HRVAŠKO IN SRBSKO SLOVSTVO.

»Prijeleged grčke i rimske literature s izvadkom iz starina.« (Sa XVII. tablica.) Za gimnazije napisao Franjo Marn, profesor kr. gymn. zagrebačke. U Zagrebu 1891. Tiskom Dioničke tiskare. 8°. str. 89 + XVII tablic. Cena 1 gld. — Marljivi naš rojak profesor Marn, kateri je napisal Hrvatom prav srečno že lepo število šolskih knjig, obogatil je hrvaško slovstvo s knjižico, kakove je šolska mladež že dolgo potrebovala. V kratkih, jasnih potezah, brez vsakega nepotrebnega lišpa in opléta pripoveduje nam o grškem in rimskem slovstvu in o stvaréh, katere so potrebne za umevanje klasikov. Bereš najpoprej o grškem pesništvu in o prozi od početka peloponeske vojske do Aleksandra